

de twee onderwerpen *Difficult History* en *Migration* samen te voegen en de leerlingen onderzoek te laten doen naar een stukje geschiedenis van de eigen school in de jaren negentig, toen sommige leerlingen en studenten zelf vluchtelingen waren in Slowakije. Hiervoor hebben de leerlingen gebruik kunnen maken van de schoolarchieven. Docenten en leerlingen van een Russische school kozen voor de module *Migration* en hebben daarbij onderzoek gedaan naar allerlei problematiek rondom het migratievraagstuk in Rusland zelf. Ook waren er scholen die gedurende het project voor uitdagingen kwamen te staan: Albanese scholen kampten met de gevolgen van de aardbeving in november 2019, maar zetten het project desondanks door en werkten aan het onderwerp *Migration*.

Vluchtelingen op de Middellandse Zee.
Beeld uit *In Europa*.

Momenteel stromen de documentaires binnen op het eigen YouTube-kanaal van *In Europe Schools* en binnenkort vindt de evaluatie plaats. Tegelijkertijd zijn de VPRO en EuroClio bezig met de voorbereidingen voor een nieuwe ronde, die naar verwachting in september 2020 van start zal gaan. Voor deze ronde wordt er hard gewerkt aan twee nieuwe education kits, namelijk *Climate Change* en *Gender Equality*. De module *Climate Change* draait om de vraag: 'With many different views and proposals, but no real public agreements, how should we deal with climate change?' Ook binnen deze module zullen leerlingen aan de slag gaan met *character cards* en het maken van een eigen documentaire. De education kit *Gender Equality* is op dezelfde manier samengesteld, waarbij de volgende vraag centraal staat: 'How should we deal with gender inequality?'

Naast deze twee nieuwe education kits, is er ook een nieuwe tutorial ontwikkeld: de *@Home Tutorial*. Deze tutorial geeft instructies en aanwijzingen voor het afnemen van interviews en doen van onderzoek wanneer leerlingen thuis zitten en niet naar school kunnen, zoals tijdens een lockdown. *In Europe Schools* is op deze manier te allen tijde uitvoerbaar. Op dit moment is de registratie voor de nieuwe ronde geopend. Geïnteresseerden kunnen een kijkje nemen op: www.vprobroadcast.com/ineuropeschools. ■

‘Ieder land zal deze thema’s anders bezien’

Odette Toeset, projectleider van *In Europe Schools* en regisseur bij VPRO vertelt over het lesmateriaal bij de nieuwe televisieserie *In Europa*. De pilotfase is net afgerond.

De eerste televisieserie *In Europa* (35 afleveringen, uitgezonden tussen 2007 en 2009) bood geschiedensdocenten een schat aan beeldmateriaal voor hun lessen over Europa in de twintigste eeuw. Vanwege dit succes werden bij de serie *In Europa – de geschiedenis op heterdaad betrapt*, op initiatief van de VPRO en in samenwerking met EuroClio, lespakketten gemaakt. Toen de scholen eind maart moesten sluiten, was de pilotfase vrijwel afgerond; deze wordt momenteel geëvalueerd met de deelnemende docenten en leerlingen. In september 2020 start het project officieel en kunnen meer scholen deelnemen. Odette Toeset, projectleider van *In Europe Schools* bij de VPRO, vertelt in een kort interview per mail over de ideeën achter de lespakketten en de samenwerking tussen Europese scholen.

Kunt u iets meer vertellen over de ideeën van de VPRO achter de samenwerking met EuroClio en met Europese scholen?

De VPRO wilde een interactief lespakket ontwikkelen op basis van de nieuwe serie *In Europa*, een lespakket dat zich breed in Europa zou kunnen verspreiden. Onze droom was om leerlingen in Nederland te laten samenwerken met scholen door heel Europa. EuroClio bleek de perfecte partner voor ons,

omdat ze een groot Europees netwerk van scholen en geschiedenisleraren hebben en bovendien ruime ervaring in het ontwikkelen van lesmateriaal.

In hoeverre houden de minidocumentaires van de leerlingen verband met de televisieserie *In Europa*?

De thema's van de vier lespakketten (*Difficult History*, *Migration*, *Climate Change* en *Gender Equality*) zijn gerelateerd aan vier van de twintig uitzendingen. Elk lespakket start met een clip uit de serie. Daarna bekijken we de thema's vanuit een breed historisch perspectief en komen we los van de serie.

Nicole van der Steen
is redacteur van Kleio.

Vluchtelingen op de
Middellandse Zee.
Beeld uit *In Europa*.

Was het de bedoeling dat de filmpjes op de afleveringen van de serie zouden lijken, of dat de leerlingen de thema's van de serie in hun filmpjes zouden verwerken?

Nee, het was niet de bedoeling dat de filmpjes van de leerlingen op de serie zouden lijken. Leerlingen worden gestimuleerd om de thema's in verband te brengen met hun directe leefomgeving. We proberen de leerlingen door middel van tutorials wel het een en ander te leren over documentaires maken; vooral over onafhankelijke journalistiek en het belang van kritische vragen stellen.

Ik zie dat leerlingen de tips uit de tutorials niet allemaal even goed hebben gebruikt, al zijn sommige filmpjes heel professioneel. Vindt u dat het resultaat tot nu toe over het algemeen voldoet aan de verwachtingen van de VPRO?

Niets is zo uiteenlopend als een groep leerlingen in een schoolklas. De filmpjes zijn een afspiegeling van die diversiteit. De een is goed in films maken en de ander in wiskunde. Er is een aantal heel mooie en creatieve films gemaakt in deze pilotfase. Want we zijn officieel nog niet begonnen. De grote uitrol van ons project is in september 2020.

Daarom kunnen scholen zich nu aanmelden en is het mogelijk om het hele najaar te starten.

Welke selectiecriteria hanteert de VPRO om filmpjes op het YouTube-kanaal te zetten? Zijn die vooral inhoudelijk of gaat het vooral over de vorm?

Alle scholen die mee gaan doen, komen in de playlist te staan. We selecteren niet. De playlist werkt als een grote bibliotheek waarin je kunt zoeken op je school, op land of op thema en uiteraard op titel. Er staan nu zo'n vijftig films op vanuit de pilotfase. Corona heeft ons in deze fase wel in de weg gezeten. Maar gelukkig is een aantal scholen alsnog begonnen met de afronding van hun films. We hebben een extra tutorial gemaakt die de studenten tips geeft hoe je in tijden van een lockdown toch een documentaire kunt maken zonder je huis te verlaten. Ook zijn er scholen die besloten hebben het project door te schuiven naar het najaar.

Kunt u duidelijke verschillen benoemen tussen de filmpjes in bijvoorbeeld kwaliteit, diepgang of thema's?

Ik word zelf heel blij van de films waar scholieren hun best hebben gedaan om veel extra achtergrondmateriaal

te vinden, waarin ze mooie beelden hebben gedraaid buiten het interview om en ze echt hebben geprobeerd hun verhaal te verfriaaien en te verdiepen. Het is geen wedstrijd, dus ik ga geen scholen of filmpjes apart benoemen.

Gaan buitenlandse scholieren anders om met de thema's 'moeilijke geschiedenis' en 'migratie'? Ziet u invloeden uit de landen van herkomst terug in de filmpjes?

Ja, dat is het geweldige van dit project. Ieder land zal deze thema's verschillend bezien en de recente geschiedenis van een land of een regio zal zeker een rol spelen in de uitkomst van de filmpjes. Maar ook de rol van de docent is hier cruciaal. Wij kunnen in tutorials aangeven dat het belangrijk is om aan hoor en wederhoor te doen of je bronnen goed te checken op 'fake news', maar het is de docent die hierin echt het verschil kan maken. Hij kan studenten stimuleren het beste uit zichzelf en het thema te halen. En dat zie je ook terug in een aantal van de filmpjes. ■

Zoek op YouTube naar het *In Europe Schools*-kanaal voor de filmpjes van de pilotfase.